

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՄԱԿՐՈՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

1. ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԲԻԶՆԵՍԸ ԵՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆԸ ՇՐՋԱՆԱԶԵՎ
ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԽԱՉՄԵՐՈՒԿՈՒՄ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԸ ԵՎ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԸ
(Մերի Մանուչարյան)16
2. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌԸ ԱՐՏԱՔԻՆ ՇՈԿԵՐԻ
ՀԱՄԱՏԵՔՍՈՒՄ. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ, ԱՌԿԱ
ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐ
(Հովհաննես Ասատրյան) 30
3. ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ԿՈՒՏԱԿՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ ԲԵԼԱՌՈՒՄԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ
(Տատյանա Տետերինց)..... 46
4. ՄԱԿՐՈՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ՇԱՐԺԸՆԹԱՑԸ ԵՎ
ՓՈԽԱՆՑՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄԻ ՎՏԱՆԳԸ
(Աննա Մակարյան, Համլետ Մկրտչյան, Սվետլանա Դալլաքյան)61
5. ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՄԱՆ ԱՐԴԻ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀՀ-ՈՒՄ
(Կարեն Ներսիսյան)81
6. ԴՐԱՄԻ ԱՐԺԵՎՈՐՄԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ՀԱՇՎԵԿՇՈՒ ՎՐԱ
(Արսեն Ըռքոյան, Աստղիկ Թադևոսյան, Թինա Ներսիսյան)94
7. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻԶԱՎԱՅՐԻ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ ՄԱՆՐԱԾԱԽ ՈԼՈՐՏԻ ՆՈՐԱՐԱՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԶԵՎ
ԲԻԶՆԵՍ-ՄՈԴԵԼՆԵՐՈՒՄ
(Սվետլանա Ռատնեք, Մարատ Հարությունյան)105
8. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐԻ ՎՐԱ ՀԻՄՆՎԱԾ ՎՃԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄ
(Աշոտ Մաթևոսյան, Մանե Մաթևոսյան, Անի Գրիգորյան)119
9. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹՅԱՆ
ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻ ՔԱՆԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐ
(Միքայել Միքայելյան, Գաբրիել Միքայելյան)140

2. ՆՈՐԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ. ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

1. ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՎԱՐՔԱԳԾԻ ՄՈՂԵԼԱՎՈՐՈՒՄ
ՇՐՋԱՆԱԶԵՎ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՆՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՈՒՄ
(**Լիանա Խաչատրյան, Մուշեղ Հակոբյան**)154
2. ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻ
ՓՈԽԱՌՆՉՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
(**Շողեր Պողոսյան**)172
3. ՆՈՐԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՎ ԻՆՈՎԱՑԻՈՆ
ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀՀ-ՈՒՄ
(**Գոհար Վարդանյան, Գևորգ Քեշիշյան**)188
4. ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈՐՁ
(**Տաթևիկ Շահինյան**)203
5. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏԱԳԻԾԸ
(**Անուշ Հարությունյան**)214
6. ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱԳՐՈՊԱՐԵՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼԻՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ
ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՇԱՐԺԻՉ ՈՒԺԵՐԸ
(**Նատալյա Յակովենկո, Իրինա Իվանենկո**)236
7. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՊՈՏԵՆՑԻԱԼԸ
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՃԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ
(**Հմայակ Նալբանդյան**)250

3. ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԶԲԱՂՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԻԳՐԱՑԻԱ

1. ԱՇԽԱՏԱՇՈՒԿԱՆ ՁԵՎԱՎՈՐՈՂ ՇԱՐԺԻՉ ՈՒԺԵՐԸ
(Լիլիկ Բեգլարյան)264
2. ԱՇԽԱՏՈՒԺԻ ՄԻԳՐԱՑԻԱՅԻ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԸ ՀՀ ԱՇԽԱՏԱՇՈՒԿԱՅԻ ՎՐԱ
(Լիանա Հակոբյան, Ռուզաննա Արմենակյան, Լիլիթ Բաղդասարյան) ...283
3. ԶԲԱՂՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԴԻՆԱՄԻԿԱՅԻ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՀ-ՈՒՄ
(Ներսես Ներսիսյան)298
4. ԱՐՏԱՔԻՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐԻ ԴԵՐԸ ՆՈՐ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐԻ
ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ԱՐՏԱՀԱՆՄԱՆ
ԳՈՐԾՈՒՄ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԾՈՑԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ
ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐՈՒԺԸ
(Վիլեն Մնացականյան)315
5. ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐԸ՝ ՊԱՐԵՆԱՅԻՆ
ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՍՐՄԱՆ
ՊԱՏՃԱՌ
(Լիանա Ազատյան, Գայանե Ավագյան)332
- ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ**
- ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՄԵՐ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.....348
- ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՄԵՐ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ.....354

СОДЕРЖАНИЕ

1. ОСНОВНЫЕ ВОПРОСЫ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОЙ И ФИНАНСОВОЙ ПОЛИТИКИ

1. ГОСУДАРСТВО, БИЗНЕС И НАСЕЛЕНИЕ НА ПЕРЕКРЁСТКЕ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ: КЛЮЧЕВЫЕ ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ АРМЕНИИ (Мери Манучарян)	16
2. ПЛАТЁЖНЫЙ БАЛАНС АРМЕНИИ В КОНТЕКСТЕ ВНЕШНИХ ШОКОВ: ТЕНДЕНЦИИ, ВЫЗОВЫ И РЕКОМЕНДАЦИИ ПО ПОЛИТИКЕ (Оганнес Асатрян)	30
3. ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ НАКОПЛЕНИЯ СЕЛЬСКОГО ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ (Татьяна Тетеринец)	46
4. ДИНАМИКА МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ И РИСК ВОЗНИКНОВЕНИЯ ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОМУ КРИЗИСА (Анна Макарян, Гамлет Мкртчян, Светлана Даллакян)	61
5. СОВРЕМЕННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СТРАТЕГИИ НАЛОГОВОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ В РА (Карен Нерсисян)	81
6. ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОЦЕНКИ ВАЛЮТЫ ДЛЯ ТОРГОВОГО БАЛАНСА АРМЕНИИ (Арсен Эркоян, Астхик Тадевосян, Тина Нерсисян)	94
7. ОЦЕНКА ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ И ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИННОВАЦИОННЫХ ЦИРКУЛЯРНЫХ БИЗНЕС-МОДЕЛЕЙ В РОЗНИЧНОМ СЕКТОРЕ (Светлана Ратнер, Марат Арутюнян)	105
8. ПОДХОД К ОЦЕНКЕ ПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ НА ОСНОВЕ ДЕНЕЖНОГО ПОТОКА (Ашот Матевосян, Мане Матевосян, Ани Григорян)	119

9. НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЗАЩИТЫ КОНКУРЕНЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ АРМЕНИЯ (Микаел Микаелян, Габриел Микаелян)	140
---	-----

2. ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ: ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМЫ

1. МОДЕЛИРОВАНИЕ БИЗНЕС-ПОВЕДЕНИЯ АГЕНТОВ ВО ВРЕМЯ ПЕРЕХОДА К ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКЕ (Лиана Хачатрян, Мушег Акопян)	154
2. ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ТРАНСФОРМАЦИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА (Шогер Погосян)	172
3. ВОЗМОЖНОСТИ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИЙ И ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РА (Гоар Варданян, Геворг Кешишян)	188
4. СОВРЕМЕННЫЕ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ НАУКИ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ (Татевик Шагинян)	203
5. ТРАЕКТОРИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ НАУКИ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ (Ануш Арутюнян)	214
6. ФАКТОРЫ СТРУКТУРНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ В РОССИЙСКОМ АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННОМ КОМПЛЕКСЕ (Наталья Яковенко, Ирина Иваненко)	236
7. РАСКРЫТИЕ НЕИСПОЛЬЗОВАННОГО ПОТЕНЦИАЛА ОБЩЕСТВЕННОГО ТРАНСПОРТА В СТИМУЛИРОВАНИИ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА (Амаяк Налбандян)	250

3. ДЕМОГРАФИЯ, ЗАНЯТОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ И УРОВЕНЬ ЖИЗНИ

1. ДВИЖУЩИЕ СИЛЫ, ФОРМИРУЮЩИЕ РЫНОК ТРУДА (Лилик Бегларян)	264
2. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ ТРУДОВОЙ МИГРАЦИИ НА РЫНКЕ ТРУДА РА (Лиана Акопян, Рузанна Аменалян, Лилит Багдасарян)	283
3. АНАЛИЗ ТЕНДЕНЦИЙ И ДИНАМИКИ РАЗВИТИЯ ЗАНЯТОСТИ В РЕСПУБЛИКЕ АРМЕНИЯ (Нерсес Нерсисян)	298
4. РОЛЬ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ В ФОРМИРОВАНИИ НОВЫХ ЗАНЯТОСТЕЙ И ЭКСПОРТЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА: ПОТЕНЦИАЛ СОТРУДНИЧЕСТВА АРМЕНИИ СО СТРАНАМИ СОВЕТА СОТРУДНИЧЕСТВА АРАБСКИХ ГОСУДАРСТВ ПЕРСИДСКОГО ЗАЛИВА (ССАГПЗ) (Вилен Мнацаканян)	315
5. МИРОВЫЕ ПОЛИТИЧЕСКИЕ СОБЫТИЯ КАК ПРИЧИНА РАСШИРЕНИЯ ПРОБЛЕМ СИСТЕМЫ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ (Лиана Азатян, Гаяне Авагян)	332

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1. НАШ РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ	348
ПРИЛОЖЕНИЕ 2. НАШИ АВТОРЫ	354

CONTENT

1. THE MAIN ISSUES OF MACROECONOMIC AND FINANCIAL POLICY

1. THE STATE, BUSINESS AND SOCIETY AT THE CROSSROADS OF THE CIRCULAR ECONOMY: ARMENIA'S MAIN CHALLENGES AND PROSPECTS (Meri Manucharyan)	16
2. ARMENIA'S BALANCE OF PAYMENTS IN THE CONTEXT OF GEOPOLITICAL SHOCKS: TRENDS, CHALLENGES, AND POLICY RECOMMENDATIONS (Hovhannes Asatryan)	30
3. STATE REGULATION OF ACCUMULATION OF RURAL HUMAN CAPITAL OF THE REPUBLIC OF BELARUS (Tatsiana Tsetsyarynets)	46
4. THE DYNAMICS OF MACROECONOMIC INDICATORS AND THE RISK OF FINANCIAL CRISIS TRANSMISSION (Anna Makaryan, Hamlet Mkrtchyan, Svetlana Dallakyan)	61
5. ON IMPROVING THE TAX ADMINISTRATION STRATEGY (Karen Nersisyan)	81
6. ECONOMIC EFFECTS OF CURRENCY VALUATION ON ARMENIA'S TRADE BALANCE (Arsen Erkoyan, Astghik Tadevosyan, Tina Nersisyan)	94
7. ASSESSMENT OF ENVIRONMENTAL AND ECONOMIC EFFICIENCY OF INNOVATIVE CIRCULAR BUSINESS MODELS IN THE RETAIL SECTOR (Svetlana Ratner, Marat Harutyunyan)	105
8. CASH FLOW-BASED APPROACH TO SOLVENCY ASSESSMENT (Ashot Matevosyan, Mane Matevosyan, Ani Grigoryan)	119
9. KEY ISSUES OF COMPETITION PROTECTION IN ARMENIA (Mikayel Mikaelian, Gabriel Mikaelian)	140

2. INNOVATIVE DEVELOPMENT: ACHIEVEMENTS AND PROBLEMS

1. MODELLING THE BEHAVIOUR OF BUSINESS AGENTS IN THE TRANSITION TO A CIRCULAR ECONOMY (Liana Khachatryan, Mushegh Hakobyan)	154
2. INTERRELATIONSHIPS BETWEEN ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND HUMAN CAPITAL (Shogher Poghosyan)	172
3. OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF INNOVATION AND THE IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE REPUBLIC OF ARMENIA (Gohar Vardanyan, Gevorg Keshishyan)	188
4. MODERN STRATEGIES FOR THE DEVELOPMENT OF SCIENCE: INTERNATIONAL EXPERIENCE (Tatevik Shahinyan)	203
5. THE TRAJECTORY OF THE STATE STRATEGY FOR SCIENCE DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF ARMENIA (Anush Harutyunyan)	214
6. DRIVERS OF STRUCTURAL MODERNIZATION IN RUSSIA'S AGRI-FOOD COMPLEX (Natalia Yakovenko, Irina Ivanenko)	236
7. UNLOCKING THE UNTAPPED POTENTIAL OF PUBLIC TRANSPORT IN DRIVING ECONOMIC GROWTH (Hmayak Nalbandyan)	250

3. DEMOGRAPHICS, EMPLOYMENT AND MIGRATION

1. DRIVING FORCES SHAPING THE LABOR MARKET (Lilik Beglaryan)	264
2. THE SOCIAL-ECONOMIC CHALLENGES OF LABOR MIGRATION ON THE RA LABOR MARKET (Liana Hakobyan, Ruzanna Armenakyan, Lilit Baghdasarayn)	283
3. ANALYSIS OF EMPLOYMENT DEVELOPMENT TRENDS AND DYNAMICS IN THE REPUBLIC OF ARMENIA (Nerses Nersisyan)	298
4. THE ROLE OF FOREIGN ECONOMIC RELATIONS IN THE CREATION OF NEW EMPLOYMENT AND THE EXPORT OF HUMAN CAPITAL: THE POTENTIAL FOR COOPERATION BETWEEN ARMENIA AND THE MEMBER STATES OF THE GULF COOPERATION COUNCIL (GCC) (Vilen Mnatsakanyan)	315
5. GEOPOLITICAL DEVELOPMENTS AS A DRIVER OF THE INTENSIFICATION OF CHALLENGES IN THE FOOD SECURITY SYSTEM (Liana Azatyan, Gayane Avagyan)	332
ANNEXES	
ANNEX 1. OUR EDITORIAL BOARD	348
ANNEX 2. OUR AUTHORS.....	354